

Laitilan
VUOSI

2015

Toimitusjohtajan katsaus

Miäs ja käsikärry

Monelle iäkkäämmälle laitilalaiselle tulevat Laitilan ensimmäisestä virvoitusjuomatehtailija Frans Verasesta ensimmäisenä mieleen puiset käsikärryt, joilla tehtailija kuljetti valmistamaansa limonadia janoisille. Veranen vei kärryilään juomakoreja Leinmäelle ja muihin sivukyliin, jopa Turkuun saakka, ja perimätiedon mukaan juoksujalkaa. Erään tarinan mukaan hän lähti Turun reissuilleen aamuvarhaisella ja kun hän palasi, aamu-uninen rouva Veranen vielä nukkui! "Se oli siinä kolmen ja neljän välissä, kun Veranen meni kärryineen meidän ikkunan alta vanhaa Turuntietä. Oikein pitkin askelin se kulki, puolijuoksua, ja ehtoopäivällä se tuli jo takaisin."

Perimätiedon mukaan Suomessa toimi parhaimmillaan lähes 350 limonaditehdasta, Laitilassakin kaksi. Ensimmäisenä aloitti uusikaupunkilaissyntyinen, nuorena miehenä merillä seilannut Frans Veranen. Jonkun verran myöhemmin Laitilaan syntyi toinenkin tehdas, kun Leinmäeltä kotoisin olleet veljekset Oskar ja Juho Aaltonen sekä Ossian Tala perustivat Laitilan Uuden Virvoitusjuomatehtaan. Vuodesta 1995 on Laitilan mainetta juomateollisuuden El Doradona ylläpitänyt Laitilan Wirvoitusjuomatehdas. Vuonna 2015 tuli siis kuluneeksi 20 vuotta nykyisen Laitilan Wirvoitusjuomatehtaan ensimmäisen limonadin pullouksesta ja kokonaiset 103 vuotta laitilalaisen limonaditehdashistorian ihka ensimmäisestä pullosta.

Vuosi 2015 oli Laitilan Wirvoitusjuomatehtaalle kaksijakoinen. Yhtiön liikevaihto ja tulos laskivat johtuen kiristyneestä sopimusvalmistuskilpailusta, mutta toisaalta myynti- ja markkinointitoimintojen keskittäminen Laitilaan alkoi kantaa hedelmää omien tuotemerkkien kohdalla. Keskittämisen perimmäisenä syynä oli voimavarojen saattaminen saman katon alle, jotta ideat sinkoilisivat vieläkin vikkelimmin ja niiden toteutus olisi entistäkin nokkelampaa. Näitä voimavaroja tarvitaan kotimaisen panimoalan kilpailun kiristytessä entisestään, kun suuret panimot

pyrkivät kaikin keinoin hyödyntämään meneillään olevaa maailmanlaajuista pienpanimo-oluiden suosiota ja samalla pienpanimoiden lukumäärä kasvaa kiihtyvällä tahdilla. Kokonaisuutena katsoen kehitys on kuitenkin erittäin positiivista, kulutuksen suuntautuessa riippumattomiin, omaperäisiin ja innovatiivisiin panimoihin ja niiden tuotteisiin. Tässä innostuksen myrskyssä voittajina tulevat selviämään tuotemerkit ja toimijat, joilla on vahva maine ja kansan luottamus. Laitilan Wirvoitusjuomatehtaan maine ja luottamus todennettiin kuluneena vuonna Talouselämä-lehden ja T-Median tekemässä kyselyssä, jossa yhtiön maine rankattiin Suomen maineikkaimpien yhtiöiden joukkoon. Lisäksi Taloustutkimuksen bränditutkimuksessa Laitilan Wirvoitusjuomatehdas rankattiin Suomen toiseksi arvostetuimmaksi panimobrändiksi ja Kukko-olut Suomen kolmanneksi arvostetuimmaksi olutbrändiksi.

Pitkään jatkuneet sopimusneuvottelut Kukko-oluen jakelun aloittamiseksi Yhdysvalloissa saatiin viimein päätökseen keväällä 2016. Ensimmäinen merikontillinen tätä maailman ensimmäistä gluteenitonta täysmallasolutta lähti kohti Yhdysvaltoja keväällä. Toivomme pystyvämme kertomaan muistakin uusista vientisopimuksista viimeistään seuraavassa vuosikertomuksessa.

Laitilan Wirvoitusjuomatehtaan tuoterepertuaari on kokenut kuluvan kevään aikana suuria muutoksia. Kaikissa juomissa on panostettu entistäkin enemmän luontaisiin makuihin, tuoteperheiden ulkoasuja on uusittu ja uutuuksia on syntynyt viljalti. Janon yllättäessä, suunnatkaa lähimpään vähittäismyymäläänne tai anniskeluravintolaanne ja tehkää kesästäne Laitilan kesä!

Rami Aarikka
toimitusjohtaja

Sisältö

Toimitusjohtajan katsaus	s. 3
Yhtiö	s. 4
Yhtiön toimialasta Suomessa	s. 4
Olellaisia tapahtumia tilikaudella	s. 4
Tuotanto, liikevaihto, tulos ja tunnuslukuja	s. 5
Tuotekehitys ja uudet tuotteet	s. 6
Liiketoiminnan riskeistä	s. 7
Yhtiön ympäristönsuojelun periaatteita	s. 8
Henkilöstö	s. 9
Osakepääoma, omat osakkeet ja valtuutukset	s. 9
Osakkeenomistajat ja yhtiön johdon osakeomistus	s. 10
Yhtiön johto ja tilintarkastajat	s. 11
Arvio todennäköisestä kehityksestä tulevalla tilikaudella	s. 11
Hallituksen esitys osingonjaosta	s. 11
Tuloslaskelma	s. 12
Tase	s. 13
Tilintarkastuskertomus	s. 14

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS tilikaudelta 1.1. - 31.12.2015

Yhtiö

Laitilan Wirvoitusjuomatehdas Oy:n päätoimiala on virvoitusjuoma- ja panimoteollisuuden tuotteiden valmistus ja tukkukauppa. Yhtiö on rekisteröity kaupparekisteriin 23.3.1994. Yhtiön kotipaikka on Laitilan kaupunki.

Yhtiöllä on aputoiminiminä Fisutta, Koulutustoimisto Monessa, Helsingin Wirvoitusjuomatehdas, Aletrade Finland ja Mestaripanimo.

Yhtiön toimialasta Suomessa

Suomessa toimii kaksi panimoyhdistystä: Pienpanimoliitto ry sekä Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto ry. Pienpanimoliittoon kuuluu kolmekymmentäkolme (33) panimoa. Jäsenistä suurin ja samalla kaikista Suomessa toimivista panimoista neljänneksi suurin panimo on Laitilan Wirvoitusjuomatehdas Oy. Suomessa toimii kokonaisuudessaan yli 60 pienpanimoa. Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliittoon kuuluu kuusi yhtiötä: Captol Invest Oy, Oy Hartwall Ab (Royal Unibrew), Olvi Oyj, Saimaan Juomatehdas Oy, Red Bull Finland Oy ja Oy Sinebrychoff Ab (Carlsberg).

Suomessa panimotuotteiden kokonaisyhtiö tilastoidaan ja ilmoitetaan Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto ry:n kuuden jäsenyrityksen myynnin mukaan. Näistä tilastoista siis puuttuu liiton ulkopuolisten yhtiöiden koko myynti.

Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliiton jäsenyritysten kotimaan myynti oli vuonna 2015 yhteensä 755 miljoonaa litraa. Kokonaisyhtiö laski 2,2 % edelliseen vuoteen verrattuna. Olutmyynti vuonna 2015 oli yhteensä 385,2 miljoonaa litraa. Oluen kokonaisyhtiö laski 4,1 miljoonaa litraa eli 1,1 %.

Siiderin myynti Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliiton jäsenyrityksillä oli yhteensä 29,1 miljoonaa litraa ja long drink -juomien 35,5 miljoonaa litraa. Siiderimyynti laski 7 %. Long drink -juomien myynti laski 8,3 %. Virvoitusjuomia myytiin yhteensä 237,2 miljoonaa litraa, joka on 5,0 miljoonaa litraa vähemmän kuin edellisellä vuonna. Kivennäisvesien myynti laski 3,3 % 68 miljoonaan litraan.

Tölkin osuus oluen myynnistä oli 79,8 %, kun se edellisellä vuonna oli 78,5 %. Siidereissä ja long drinkeissa tölkin osuus kasvoi 65,6 %:iin, kun se edellisellä vuonna oli 62,5 %. Virvoitusjuomissa tölkin osuus oli 9,0 %, kun se edellisellä vuonna oli 9,1 %. (Lähde: Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliiton kotisivut)

Olellaisia tapahtumia tilikaudella

Panimoteollisuuden toimintaympäristö vuoden 2015 aikana oli hankala. Kilpailu kiristyi oleellisesti varsinkin kaupan omien merkkien tuotannoissa. Panimotuotteiden kokonaisyhtiö Suomessa laski verrattuna edelliseen vuoteen. Yhtenä syynä laskuun oli kylmä kesä. Toisaalta pienpanimo-oluiden kysyntä lisääntyi, tuoden markkinoille lukuisia uusia yrittäjiä.

Laitilan Wirvoitusjuomatehdas on pyrkinyt aktiivisesti edesauttamaan suomalaisen pienpanimotoiminnan kehittymistä ja toimintaedellytysten parantamista koko toimintansa ajan. Taloudellisesti ja oikeudellisesti riippumattomille pienpanimoille alkoholiverolain 9 §:n mukaan myönnettävän valmisteveroalennusportaitkon muuttaminen pienimpien pienpanimoiden investointeja tukevaksi ja suurimpien pienpanimoiden kasvua mahdollistavaksi toteutui vihdoin tilikauden alussa. Laitilan Wirvoitusjuomatehtaalle ja muille kasvua tavoitteleville pienpanimoille eduskunnan 3.3.2015 hyväksymä lakimuutos antaa mahdollisuuden ylittää aikaisempi 10 miljoonan olutlitran vuosituotantoraja ilman veroedun takaisinmaksuvelvoitetta. Pienpanimoksi määritellään 2015 alkaen Suomessa alle 15 miljoonaa olutlitraa tuottava, kun EU-direktiivi sallii rajaksi 20 miljoonaa litraa.

Tilikauden toisen kvartaalin alussa yhtiön myynti- ja markkinointitoimintojen keskittäminen tehtiin tiloihin Laitilaan saatiin päätökseen. Yhtiöllä on edelleen sivukonttori Helsingissä, jossa työskentelee kaksi avainasiakaspäällikköä.

Yhtiö solmi kesäkuussa Kukko-oluiden osalta Yhdysvaltojen markkinoille maahantuontisopimuksen. Maahantuontisopimuksen solmimisen jälkeen prosessi jatkui tuote- ja valmistajalisenssien hakuprosessilla. Koko prosessi saatiin valmiiksi helmikuussa 2016. Ensimmäinen toimitus Yhdysvaltoihin lähti huhtikuussa 2016.

Laitilan Wirvoitusjuomatehtaan investoinnit olivat tilikaudella nettona yhteensä 312.902,36 (270.817,63) euroa. Investoinneista kohdistui rakennuksiin 96.758,46 (31.848,78) euroa, koneisiin ja laitteisiin sekä järjestelmiin 216.143,90 (238.968,85) euroa. Sijoituksiin kohdistui 0,00 (0,00) euroa. Yhtiö ei saanut tilikausilla 2014–2015 investointeihin investointitukea.

Alkuvuoden 2016 yhtiö investoi varsinkin oluen laadun kehittämiseen, oluen käymiskapasiteetin kasvattamiseen ja prosessien energiatehokkuuteen. Huhtikuussa panimoon asennettiin hiivankasvatuslaitteisto oluen tasalaatuisuuden turvaamiseksi. Oluetkapasiteetin kasvattamiseksi panimoon asennettiin käymistankkeja. Kevään aikana

asennetaan kylmäkonelaitteisto prosessikylmän kapasiteetin kasvattamiseksi ja lämmön talteen ottamiseksi sekä hyödyntämiseksi suoraan muissa tuotantoprosesseissa.

Tuotanto, liikevaihto, tulos ja tunnuslukuja

Yhtiön kokonaistuotanto tilikauden aikana oli 20,0 miljoonaa litraa (20,0 ja 25,7). Yhtiön liikevaihto laski 3,0 % verrattuna edelliseen tilikauteen. Liikevaihdon lasku johtui kaupan omien merkkien tuotantohinnan laskusta.

Yhtiön liikevoitto oli 9,1 % liikevaihdesta (10,2 %). Liikevoittoprosenttiin laskuun oleellisesti vaikuttivat kiristynyt hintakilpailu. Suunnitelman mukaiset poistokirjaukset olivat tilikaudella 1.320.030,29 euroa. Verotuksessa tehtiin 69.137,16 euroa pienemmät poistot. Tämä ilmenee tuloslaskelman alaosassa poistoeron muutoksena ja taseessa tilinpäätössiirtojen kertymän (poistoerojen) vähennyksenä.

Taloudellisia tunnuslukuja:

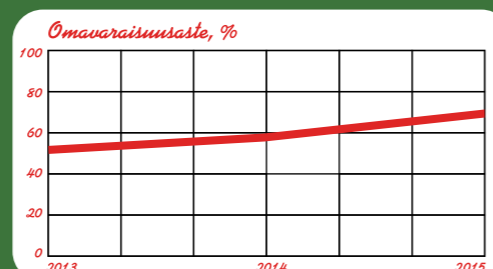
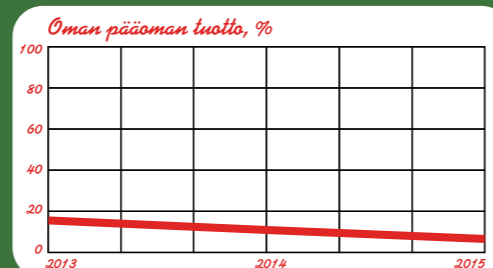
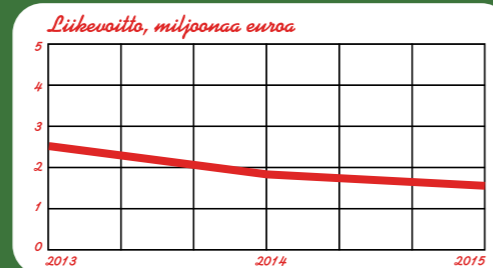
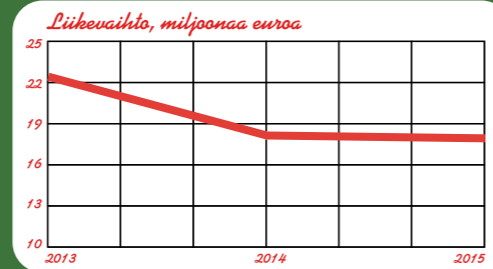
Tilikausi	2015	2014	2013
Liikevaihto	18.335.282	18.899.733	22.600.727
Liikevoitto	1.666.416	1.924.938	2.522.899
Liikevoitto-%	9,1 %	10,2 %	11,2 %
Oman pääoman tuotto-%	9,5 %	11,5 %	15,4 %
Omavaraisuusaste-%	67,1 %	59,6 %	56,3 %

Oman pääoman tuotto-% on laskettu: (tilikauden tulos ennen satunnaisia eriä miinus tuloverot) / (keskiarvo vuoden alun ja lopun taseen osoittamasta omasta pääomasta + 80 % / 80 % / 75,5 % kertyneestä poistoerosta) x 100. Yhtiön johto pitää tätä laskentatapaa oikeutettuna, koska konsernimuotoiset kilpailijat konsernitilinpäätöksissään jakavat poistoeron kaltaiset tilinpäätöskertymät omaan pääomaan ja verovelkaan. Tilikauden 2015 omavaraisuusasteen tunnuslukuun vaikuttaa positiivisesti tilikaudella tehty sekkililimitin esittämistavan muutos. Omavaraisuusaste on laskettu vastaavasti poistoerolla näin korjatun oman pääoman mukaan, mikä oli 31.12:

	2015	2014	2013
Korjattu oma pääoma, €	13.981.976	13.682.986	13.191.176
Ulkona olevat osakkeet, kpl	5.125.092	5.125.092	5.125.092
Osaketta kohden, €	2,73	2,67	2,57

Tuotekehitys ja uudet tuotteet

Yhtiö harjoittaa aktiivista tuotekehitys- ja tutkimustoimintaa. Toiminnan tavoitteena on kehittää markkinoille uusia, innovatiivisia ja kannattavia tuotteita ja tuoteryhmiä. Vuotuiset kehityskulut on kirjattu yhtiön tilikauden kuluihin. Yhtiön tunnetuimmat omat tuotemerkit olivat tilikauden aikana alkoholituotteista Kukko- ja Kievari-olut, Intolonkerot, Oiva-siiderit ja Oiva Skumppa sekä Brändy Long Drink. Virvoitusjuomissa yhtiö valmistaa vanhan ajan limonaadeja kuten Sitruunasoodaa, Laitilan Mehulimonaadeja sekä Herra Hakkaraisen limonaadeja.

Tilikauden aikana Alkon käsityöläisoluena lanseerattiin Yalobusha Brewing Companyn kanssa yhteistyössä valmistettu Laitilan Mississippi Steam Beer 5,0 %. Kevään uutuustuotteina lanseerattiin Laitilan Kesä Drinkkilonkero Daiquiry 4,7 %, Laitilan Jalo hedelmälonkero 4,7 %, Laitilan Mississippi Steam Beer 4,6 %, Wasaborg Savuvehnä 5,5 %, Laitilan Gini Long Drink 6,0 % tölkipullossa ja 5,5 % pullossa, Laitilan Bitter Long Drink 5,5 % ja Laitilan Kukko Tuima 8,5 %. Syksyllä myyntiin tuli Laitilan Kekri 5,9 %. Talvisesonkiin lanseerattiin Oiva Talvisiideri 4,7 % sekä vuoden 2014 Hyvän Tuomaan kanssa kehitetty Laitilan Tuomas Helles 4,7 % ja Laitilan Pale Ale 3,5 %. Lisäksi yhtiö kehitti useita kaupan keskusliikkeiden omamerkituotteita.

Tilikauden 2016 alussa Alkon käsityöläisoluena lanseerattiin Laitilan Lakritsi Porteri 5,4 %. Keväällä myyntiin tuli lukuisia uutuustuotteita. Siidereihin lanseerattiin kokonaisuudessaan uudistunut Oiva Nordic Cider -tuotepöytä. Oivan makuina on kuiva omena, mansikka, karpalo ja mustikka. Skumppa-tuotepöytä uudistui myös täydellisesti. Makuuvaihtoehtoina lanseerattiin Sparkling White ja Sparkling Red. Myös Into-lonkero uudistui täydellisesti sekä ulkoasultaan että maultaan. Uusien luontaisiin makuihin perustuvien Intojen maut ovat greippi, puolukka ja hedelmä. Olutuutuuksina lanseerattiin Kukko IPA 4,7 % tölkipullon, pulloon ja ravintola-astiaan, Kukko Helles 4,7 %

tölkipullon ja pulloon sekä Kukko Schwarz 4,5 % tölkipullon ja ravintola-astiaan. Limonaadeista uutuutena lanseerattiin Laitilan Limone limettilimonaadi tölkipullossa ja pullossa. Lisäksi Laitilan Le Pom hedelmälimonaadi lanseerattiin myös tölkipullon.

Yhtiön oluet jatkoivat menestystään valtakunnallisissa olutkilpailuissa. Helsinki Beer Festivalilla Laitilan Imperiaali Stout 9,2 % voitti hopeaa sarjassa stouts and porters ja Mississippi Steam Beer 4,6 % voitti pronssia sarjassa pale lagers below 6 %. Suomalainen Olut ry:n järjestämässä kilpailussa Laitilan Mississippi Steam Beer 5,0 % valittiin Suomen Parhaaksi Olueksi sarjassa vaalea lager yli 4,7 %. Laitilan Wasaborg Savuvehnä 5,5 % voitti hopeaa sarjassa vehnäolut ja Laitilan Imperiaali Stout 9,2 % pronssia sarjassa perinteinen ale yli 4,7 %.

Taloustutkimuksen tekemässä suuressa bränditutkimuksessa Kukko-olut arvostettiin Suomen kolmanneksi arvostetuimmaksi olutbrändiksi. T-Median yhdessä Talouselämä-lehden kanssa tekemässä vuosittaisessa Maine & Luottamus -tutkimuksessa Laitilan Wirvoitusjuomatehdas arvostettiin suomen kuudenneksi maineikkaimmaksi ja luotettavimmaksi yritykseksi.

Liiketoiminnan riskeistä

Laitilan Wirvoitusjuomatehdas Oy:n riskienhallinnan tavoitteena on tunnistaa liiketoimintaan ja asetettujen tavoitteiden toteutumiseen vaikuttavat uhat ja mahdollisuudet. Riskienhallinnan tavoitteena on myös ennaltaehkäistä riskien toteutumista ja varautua hallittuun toimintaan poikkeamatilanteissa. Hallitus vastaa yhtiön riskienhallintapolitiikasta ja valvoo sen toteuttamista. Toimitusjohtaja vastaa siitä, että riskienhallinta on asianmukaisesti järjestetty. Jokaisella henkilökuntaan kuuluvalla on oma vastuu tunnistaa yhtiön tavoitteiden toteutumista uhkaavia riskejä. Riskienhallinnalla turvataan yhtiön liiketoiminnan jatkuvuus ja strategian toteutuminen.

- Jatkuva muutos sekä toiminnallisesti että lakiteknisesti olevaan panimo- ja virvoitusjuoma-alaan kuuluu luontaisesti liiketoiminnallisia riskejä. Toimialan riskien lisäksi yhtiö pyrkii välttämään muita liiketoiminnan jatkuvuutta vaarantavia tai oleellisesti vahingoittavia riskejä, jotka voivat aiheutua virheellisistä rekrytoinneista, epäonnistuneista sisäisistä prosesseista ja järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä.

Yhtiön johto on määritellyt potentiaalisia riskejä, joilla voi olla vaikutusta tulevaisuuden kannattavuuteen ja kehitykseen.

Strategisia riskejä:

- Kiristynyt kilpailu voi heikentää yhtiön kannattavuutta.
- Jatkuvasti kasvava Viron tuonti aiheuttaa laskevaa myyntiä yhtiön suurille kilpailijoille. Markkinoille on myös valmistunut lisää vapaata tuotantokapasiteettia. Nämä yhdessä ovat omiaan aktivoimaan kilpailijoiden halukkuutta sopimusvalmistukseen.
- Satovaihtelut ja yleinen talouskehitys vaikuttavat oleellisesti raaka-ainekustannuksiin ja voivat sitä kautta aiheuttaa riskejä pitkäaikaisten tuotantosopimusten kannalta. Markkinamuutokset vaativat tuotannon jatkuvaa tehostamista ja aktiivista kustannustason seuranta.
- Yhtiön operatiivisia riskejä hallitaan kehittämällä sisäisiä prosesseja ja ohjeistuksia sekä huolehtimalla riittävästä sisäisestä valvonnasta ja tarkastuksesta. Riskejä pyritään hallitsemaan myös jatkuvalla automatisoinnin kehittämisellä ja sen avulla kerättävällä tuotantotiedolla. Tuotannon tehokkuuden seurantaan on rakennettu mittareita, joiden avulla tehokkuutta pystytään seuraamaan luotettavasti. Operatiivisten riskien hallintaan liittyy myös työympäristön ja työolosuhteiden jatkuva kehittäminen.
- Henkilöstöriskejä pyritään ennakoimaan hyvän työnantajakuvan ylläpidolla, mikä edellyttää hyvää johtamista, palkitsemis- ja koulutusjärjestelmien kehittämistä sekä varahenkilöjärjestelmän varmistamista.
- Yhtiöstä johtumattomien ulkopuolisten riskien välttämiseksi mahdolliset kriittiset pisteet on kartoitettu.
- Valtiovallan ennalta arvaamattomat ja panimoalalle mahdollisesti haitalliset päätökset voivat hankaloittaa kaikkien alan toimijoiden asemaa.
- Tulevat vientitoiminnot lisäävät riskejä.

Rahoituksellisia riskejä:

- Rahoitusriskien hallinnalla pyritään minimoimaan rahoitusmarkkinoiden haitalliset muutokset ja niiden vaikutukset yhtiön tulokseen ja maksuvalmiuteen. Yhtiön lainat on sidottu lyhyisiin markkinakorkoihin. Markkinakorkojen muutokset vaativat aktiivista seuranta yhtiön hallitukselta. Lainojen suojaustarvetta korkojen nousua vastaan seurataan aktiivisesti.
- Likviditeettiriskin hallinnan tavoitteena on rahoituksen varmentaminen kaikissa tilanteissa.
- Yhtiön saatavien luottoriski on hyvin hallinnassa, sillä yhtiö myy merkittävän osan tuotteistaan vakavaraisille keskusliikkeille. Merkittäviä riskikeskittymiä ei ole näköpiirissä.

Panimo- ja virvoitusjuomateollisuus on pääomavaltainen toimiala. Suuri osa yhtiön varallisuudesta on sidottu tuotantolaitoksiin ja -laitteisiin. Siten esimerkiksi tulipalo, vakava konerikko tai ilkivalta voi aiheuttaa merkittäviä omaisuus- ja keskeytysvahinkoja sekä muita epäsuoria haitallisia vaikutuksia yhtiön toimintaan. Yhtiö pyrkii suojautumaan näiltä riskeiltä arvioimalla riskienhallinnan kannalta tuotantolaitoksiaan, -laitteitaan ja -prosessejaan. Yhtiö tarkistaa vuosittain vakuutuksensa osana riskien kokonaishallintaa. Vakuutuksilla pyritään peittämään riskit, jotka ovat taloudellisesti tai muista syistä järkevää hoitaa vakuuttamalla. Yhtiössä on myös panostettu tilojen ja laitteistojen jatkuvaan kunnossapitoon, huoltoon ja vikojen ennaltaehkäisyyn.

Vireillä ei ole oikeudenkäyntejä tai muitakaan kiistakysymyksiä, jotka vaikuttaisivat oleellisesti yhtiön toiminnan tulokseen.

Yhtiön ulkopuolisiin riskeihin varaudutaan toimialan aktiivisella seurannalla ja toimintojen huolellisella suunnittelulla.

Yhtiön ympäristönsuojelun periaatteita

Yhtiöllä on Etelä-Suomen Ympäristökeskuksen (nykyään Lounais-Suomen Aluehallintovirasto) myöntämä ympäristölupa, jonka puitteissa yhtiö toimii. Yhtiö on sitoutunut noudattamaan kestävän kehityksen periaatteita ja otta-

maan huomioon toiminnassaan terveys-, ympäristö- ja turvallisuusnäkökohdat. Toimintaa kehitetään ympäristö- ja laatuohjelman mukaisesti, päivittäen kehityskohteet vuosittain.

- Yhtiöllä on elokuussa 2013 sertifioitu ISO 14001:n mukainen ympäristöjärjestelmä.
- Vuodesta 2001 lähtien tuotantolaitoksella on käytetty sähköenergian lähteenä ainoastaan tuulivoimaa.
- Yhtiön jätevesipäästöjä tarkkaillaan riippumattoman laboratorion toimesta.
- Toiminnasta syntyvä jäte lajitellaan ja kaikki kierrätyskelpoinen jäte toimitetaan kierrätettäväksi.
- Panimosta syntyvä mallasjäte toimitetaan kaikki hyötykäyttöön seuraavasti:
 - n. 500 kg yhtiön kesälampaiden ravinnoksi
 - n. 5.000 kg paikallisen leipomon Kukko-mäskilimpun raaka-aineeksi
 - n. 2.000.000 kg paikalliselle lihakarjatilalle eläinten rehuksi
- Lasi-, pahvi-, puu- ja paperijäte toimitetaan uusiokäyttöön.
- Energiajäte toimitetaan energiapolttoaineena hyödynnettäväksi.
- Alumiini- ja muu metallijäte toimitetaan materiaalina hyödynnettäväksi.
- Yhtiön käyttämä kaukolämpö tuotetaan paikallisella sahalaitoksella puun kuoresta ja lastusta.
- Tuotannossa käytettävä höyry tuotetaan nestekaasulla.
- Yhtiön koko henkilökunta on sitoutettu ympäristövastuullisuuteen omassa työympäristössään.

Henkilöstö

Laitilan Wirvoitusjuomatehtaan tavoitteena on olla yhtiö, jolla on hyvinvoiva ja parhaan mahdollisen osaamisen omaava sekä hyvin johdettu henkilöstö. Yhtiö henkilöstöineen on sitoutunut noudattamaan seuraavaa yhdessä määriteltyä toimintapolitiikkaa: *Toimintamme päämääränä on tuottaa laadukkaita laitilalaisia juomia siten, että ne täyttävät asiakkaiden ja loppukuluttajien laadulliset ja mielikuvalliset toiveet sekä viranomaisten toiminnalle asettamat vaatimukset. Koko henkilöstömme on sitoutunut jatkuvaan tuotteiden, palvelujen ja toiminnan laadun parantamiseen sekä ympäristöarvojen huomioimiseen. Kunnioitamme kaikessa toiminnassamme voimassa olevaa*

lainsäädäntöä. Asetamme toiminnallemme tavoitteita, joita seuraamme säännöllisesti. Reagoimme nopeasti mahdollisiin poikkeamiin, jolloin varmistamme kilpailukykyämme myös tulevaisuudessa. Panostamme henkilöstömme hyvinvointiin ja koulutukseen varmistaen näin toimintapolitiikkamme sisäistämisen koko yhtiössä. Viesimme itsestämme avoimesti ja aktiivisesti kaikille tärkeille sidosryhmillemme.

Yhteisenä tavoitteena on yhtiön liiketoiminnan tavoitteiden saavuttamisen edistäminen. Työolosuhteiden jatkuvalla kehittämisellä yhtiö haluaa jatkossakin olla alueensa tavoitelluin työnantaja.

Laitilan Wirvoitusjuomatehtaan arvot ovat:

Y = Yhteistyö

Y = Ylpeys

A = Asiakaslähtöisyys

Henkilöstön kokonaismäärä oli vuoden lopussa 50 (45). Tilikauden aikana palveluksessa oli lisäksi 8 määräaikaista työntekijää. Yhtiön keskimääräinen työntekijämäärä tilikaudella oli 51 (2014 53 ja 2013 61).

Henkilöstökulut tilikauden aikana olivat 2.701.665,89 (2.583.386,23) euroa. Henkilöstökulujen osuus oli 14,7 % (13,7 %) liikevaihdosta. Yhtiön koko henkilöstö oli kannustepalkkauksen piirissä. Yhtiö on solminut toimitusjohtajan kanssa toimitusjohtajasopimuksen.

Osakepääoma, omat osakkeet ja valtuutukset

Laitilan Wirvoitusjuomatehdas Oy:n osakepääoma oli tilikauden alkaessa ja päättyessä 43.074 euroa jakaantuen 5.125.806 osakkeeseen. Osakkeista 5.125.092 kpl on ulkona ja yhtiön hallussa on 714 kpl vastaten 0,01 prosenttia yhtiön osakepääomasta ja äänimäärästä. Omat osakkeet ovat jääneet yhtiön haltuun aiemmalla tilikaudella eikä niitä ole silloisten säännösten määräajassa luovutettu eikä mitätöity.

Yhtiön osakkeilla ei ole nimellisarvoa.

Varsinainen yhtiökokous 21.4.2015 valtuutti hallituksen päättämään 21.4.2016 mennessä osakepääoman korottamisesta uusmerkinnällä. Valtuutus sisältää oikeuden poiketa osakeyhtiölain määrittämin rajoituksin osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta. Valtuutus sisältää oikeuden enintään 768.870 uuden osakkeen antamiseen sekä enintään 714 yhtiön hallussa olevan oman osakkeen luovuttamiseen maksua vastaan tai maksutta. Yhtiö ei järjestänyt valtuutuksen oikeuttamaa osakeantia eikä luovuttanut omia osakkeitaan tilikauden aikana eikä sen päätyttyä.

Osakkeenomistajat ja yhtiön johdon osakeomistus

Yhtiöllä oli tilikauden päättyessä 712 (698) osakasta. Tilikauden päättyessä ulkona oli 5.125.092 osaketta.

Yhtiön suurimmat osakkeenomistajat ovat tilanteessa 31.12.2015:

Osakkeenomistajat tehtävä johdossa	osakkeita	%
Markku Pilppulan kp.	632.759	12,34 %
Rami Aarikka hallituksen jäsen, toimitusjohtaja	604.122	11,79 %
Kari Lehto	290.500	5,67 %
Totti Salko hallituksen jäsen, puheenjohtaja	284.636	5,55 %
Jon Granström hallituksen jäsen	281.337	5,49 %
Olli Laihosen kp.	239.316	4,67 %
Jukka-Pekka Isotupa	178.500	3,48 %
Ari Antola	128.520	2,51 %

Kahdeksan suurimman osakkaan omistus oli yhteensä 51,50 % ulkona olevista osakkeista ja äänistä.

Osakkeenomistajina luetelluiden lisäksi hallituksen jäsenistä Esa Wrang omistaa 1.000 osaketta ja Anne-Maria Antola-Pilppula 758 osaketta. Yhtiön tilintarkastaja ja varatilintarkastaja eivät omista yhtiössä osakkeita.

Yhtiö pitää osake- ja osakasrekisteriä Oskari-osakasrekisteriohjelmalla. Yhtiö on luopunut paperisista osakkeista. Yhtiön osakkeilla käytiin tilikaudella yleisimmin kauppaa Privanet Capital Oy:n listaamattomien osakkeiden markkinapaikalla.

Yhtiön johto ja tilintarkastajat

Yhtiön hallituksen puheenjohtajana on toiminut Totti Salko. Hallituksen muut varsinaiset jäsenet ovat Rami Aarikka, Jon Granström, Esa Wrang, Jean Karavokyros ja Anne-Maria Antola-Pilppula.

Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut Rami Aarikka.

Yhtiön tilintarkastaja on KHT Ville Anttila ja varatilintarkastaja KHT Jouko Tukkiniemi.

Arvio todennäköisestä kehityksestä kuluvalle tilikaudella

Yhtiön hallitus arvioi tilikauden liikevaihdon pysyvän suunnilleen nykyisellä tasolla ja myyntivolyymien laskevan hiekan. Kannattavuuden uskotaan pysyvän hyvällä tasolla.

Hallituksen esitys osingonjaosta

Yhtiön voitonjakokelpoiset varat tilinpäätöksessä ovat 9.784.657,85 euroa, josta tilikauden voitto on 1.379.318,90 euroa. Yhtiön taloudellisessa tilanteessa ei ole tilikauden päättymisen jälkeen tapahtunut olennaisia muutoksia eikä myöskään osakeyhtiölain tarkoittama maksukykyisyydestä vaikuta voitonjakokelpoisten varojen määrään. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle seuraavaa:

– osinkoa jaetaan 0,20 (edellisvuonna 0,20) euroa osakkeelta kullekin ulkona olevalle 5.125.092 osakkeelle eli yhteensä 1.025.018,40 (1.025.018,40) euroa

– tilikauden voitosta jätetään jakokelpoiseen omaan pääomaan 354.300,50 (402.877,48) euroa.

Tulostaselma

	1.1. - 31.12.2015	1.1. - 31.12.2014
LIKEVAIHTO	18 335 281,55	18 899 733,37
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos +/-	-158 981,43	218 994,52
Valmistus omaan käyttöön	91 373,43	73 631,01
Liiketoiminnan muut tuotot	37 529,64	45 071,48
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:		
Ostot tilikauden aikana	-7 128 462,99	-7 082 522,76
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	155 819,99	-431 215,96
Ulkoiset palvelut	-2 937 218,39	-3 060 759,45
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-9 909 861,39	-10 574 498,17
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-2 190 420,37	-2 104 788,46
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-415 667,08	-388 711,30
Muut henkilösivukulut	-95 578,44	-89 886,47
Henkilöstökulut yhteensä	-2 701 665,89	-2 583 386,23
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 320 030,29	-1 451 533,06
Liiketoiminnan muut kulut	-2 707 229,42	-2 703 075,15
LIKEVOITTO (-TAPPIO)	1 666 416,20	1 924 937,77
Rahoitustuotot ja -kulut		
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista		
Muilta	26,00	26,00
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Muilta	1 506,40	1 797,19
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Muille	-13 750,93	-24 035,94
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-12 218,53	-22 212,75
VOITTO (TAPPIOA) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	1 654 197,67	1 902 725,02
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	69 137,16	-111 162,70
Tuloverot	-344 015,93	-363 666,44
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	1 379 318,90	1 427 895,88

Tase

	31.12.2015	31.12.2014
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	271 245,60	278 756,64
Aineelliset hyödykkeet	11 199 914,58	12 199 583,95
Sijoitukset	25 901,05	25 901,05
Pysyvät vastaavat yhteensä	11 497 061,23	12 504 241,64
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	1 802 199,28	1 801 036,72
Lyhytaikaiset saamiset	4 505 026,32	4 493 062,35
Rahat ja pankkisaamiset	3 045 531,37	4 159 312,55
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	9 352 756,97	10 453 411,62
VASTAAVAA YHTEENSÄ	20 849 818,20	22 957 653,26
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Osakepääoma	43 074,00	43 074,00
Ylikurssirahasto	871 504,09	871 504,09
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	8 405 338,95	8 002 461,47
Tilikauden voitto (tappio)	1 379 318,90	1 427 895,88
Oma pääoma yhteensä	10 699 235,94	10 344 935,44
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ		
Poistoero	4 103 425,59	4 172 562,75
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	1 092 520,00	1 442 073,16
Lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	349 553,16	2 074 066,35
Saadut ennakot	25 151,85	10 812,02
Ostovelat	1 329 318,58	1 449 210,23
Muut velat	1 768 141,63	2 031 059,11
Siirtovelat	1 482 471,45	1 432 934,20
Lyhytaikainen yhteensä	4 954 636,67	6 998 081,91
Vieras pääoma yhteensä	6 047 156,67	8 440 155,07
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	20 849 818,20	22 957 653,26

L A I T I L A N W I R V O I T U S J U O M A T E H D A S

Limonaadikuja 4, 23800 Laitila
Puhelin 02 856 526
www.laitilan.com